

mgr Anna Chmiel

EDUKACYJNY WYMIAR KULTURY STOŁU W RODZINACH GÓRNOŚLĄSKICH W PERSPEKTYWIE HISTORYCZNEJ I WSPÓŁCZESNEJ

Prezentowana rozprawa podejmuje problematykę edukacyjnego wymiaru stołu w rodzinach górnośląskich w perspektywie historycznej i współczesnych badań. Kultura stołu rozumiana jest w niej jako wiedza, emocje i zachowania w odniesieniu do pożywienia, potraw i sposobów ich przygotowania, wykorzystywanych narzędzi, sprzętu kuchennego i naczyń służących ich podaniu, a także tradycji i obyczajów związanych z zasiadaniem do stołu i spożywaniem posiłków. Tak szeroko ujęty wymiar edukacyjny kultury stołu pozwala na dostrzeżenie jej jako podstaw budowania szacunku do dorobku kulturowego poprzednich śląskich pokoleń, ale też poznanie postaw w tym zakresie obecnego młodego pokolenia Górnolązaczek.

Praca składa się z trzech części: teoretycznej, metodologicznej i badawczej oraz wstępu, wniosków z zakończeniem, bibliografii i aneksu ze słowniczkiem nazw i wyrazów śląskich. Część teoretyczną, jako wprowadzenie w podjętą problematykę badawczą, podzielono na rozdziały omawiające: dzieje Śląska i jego mieszkańców, zagadnienia kultury stołu wraz z jej aspektami edukacyjnymi, psychospołecznymi i obyczajowymi, rodzinę w ujęciu historycznym i współczesnym oraz doświadczanie codzienności i nie-codzienności w kontekście kultury stołu. Część metodologiczna prezentuje założenia metodologiczne pracy: obraną strategię badawczą i wynikające z niej problemy/pytania badawcze, metody i techniki właściwe dla badania źródeł historycznych (dawnych śląskich ksiązek kucharskich z XIX i XX w.) oraz współczesnego aspektu śląskiej kultury stołu. W części tej badane źródła poddane zostały także zewnętrznej i wewnętrznej krytyce. W części badawczej wyróżnione zostały rozdziały prezentujące górnośląską kulturę stołu zawartą w wybranych źródłach oraz kulturę stołu we współczesnych rodzinach górnośląskich.

Analiza literatury źródłowej i przeprowadzone wywiady z młodymi Górnolązaczkami umożliwiły udzielenie odpowiedzi na problemy/pytania badawcze w postaci wniosków.

